

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 20. april 2007

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings forårssamling, fredag den 20. april 2007.

Landstinget behandlede følgende dagsordenspunkter:

Punkt 21:

Forslag til Landstingsforordning om boligfinansiering.
(Landsstyremedlemmet for Boliger og Infrastruktur)
(3. behandling)

Forslaget blev under 2. behandlingen vedtaget og sendt videre til 3. behandling i den foreliggende form. Landstinget gik direkte til afstemning, hvor forslaget blev endeligt vedtaget.

Punkt 22:

Forslag til Landstingsforordning om ejerlejligheder.
(Landsstyremedlemmet for Boliger og Infrastruktur)
(3. behandling)

Forslaget blev under 2. behandlingen henvist til fornyet behandling i landstingets bolig- og infrastrukturudvalg. Til 3. behandlingen fastholdt udvalget sin indstilling om forslagens vedtagelse i den foreliggende form. Landstinget gik direkte til afstemning, hvor forslaget blev endeligt vedtaget.

Punkt 30:

Forslag til Landstingslov om ændring af Landstingslov om indkomstskat.
(Landsstyremedlemmet for Finansiering og Udenrigsanliggender)
(3. behandling)

Forslaget blev under 2. behandlingen vedtaget og sendt videre til 3. behandling i den foreliggende form. Landstinget gik direkte til afstemning, hvor forslaget blev endeligt vedtaget.

Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqqutaa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: riomgr@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl

Punkt 33:**Forslag til Landstingslov om ændring af Landstingslov om arbejdsmarkedsafgift.**

(Landsstyremedlemmet for Finanser og Udenrigsanliggender)

(3. behandling)

Forslaget blev under 2. behandlingen vedtaget og sendt videre til 3. behandling i den foreliggende form. Landstinget gik direkte til afstemning, hvor forslaget blev endeligt vedtaget.

Punkt 31:**Forslag til Landstingslov om ændring af Landstingslov om forvaltning af skatter.**

(Landsstyremedlemmet for Finanser og Udenrigsanliggender)

(3. behandling)

Forslaget blev under 2. behandlingen vedtaget og sendt videre til 3. behandling i den foreliggende form. Landstinget gik direkte til afstemning, hvor forslaget blev endeligt vedtaget.

Punkt 29:**Forslag til Landstingslov om ændring af Landstingslov om afgift på ethanolholdige drikke, der er fremstillet i Grønland.**

(Landsstyremedlemmet for Finanser og Udenrigsanliggender)

(3. behandling)

Forslaget blev under 2. behandlingen vedtaget og sendt videre til 3. behandling i den foreliggende form. Landstinget gik direkte til afstemning, hvor forslaget blev endeligt vedtaget.

Punkt 32:**Forslag til Landstingslov om ændring af Landstingslov om inddrivelse og forebyggelse af restancer til det offentlige.**

(Landsstyremedlemmet for Finanser og Udenrigsanliggender)

(3. behandling)

Forslaget blev under 2. behandlingen vedtaget og sendt videre til 3. behandling i den foreliggende form. Landstinget gik direkte til afstemning, hvor forslaget blev endeligt vedtaget.

Punkt 98:**Forslag til forespørgselsdebat om det problematiske i, at mere end hver fjerde kvinde bliver sat til at føde langt fra sit hjem og sin familie.**

(Landstingsmedlem Astrid Fleischer Rex)

(Pkt. 98 og pkt. 72 behandles i sammenhæng)

Forslagsstilleren oplyste, at omkring 25% af gravide kvinder flyves til Nuuk for at føde, og yderligere 15% til andre sundhedsdistrikter med den følge, at op mod halvdelen af de grønlandske familier starter deres nye tilværelse adskilt fra hinanden typisk i seks uger. På

den baggrund foreslår landstingsmedlemmet fra Demokraterne, at lokale jordmødre uddannes.

I landsstyrets besvarelse oplyste **Landsstyremedlem for Sundhed og Miljø Agathe Fountain**, at der fødes ca. 900 børn om året fordelt over hele landet. Ved alle fødsler deltager en jordemoder og/eller en fødselsassistent/sundhedsmedhjælper og, i det omfang fødslen ikke forløber planmæssigt, tillige en læge. Alle forventede normale fødsler sker i sundhedsdistrikterne i det omfang, der lokalt er de nødvendige faglige ressourcer til stede. Alle ”risikogravide” henvises til fødsel på specialafdelingen ved Dronning Ingrid's Hospital.

Endvidere oplyste landsstyremedlemmet, at Grønland i mange år har haft en kedelig rekord blandt de vestlige lande med hensyn til spædbørnedødelighed. Det fik i 2001 landsstyret til at sætte fokus på at lave tiltag og forbedringer omkring den perinatale omsorg med det resultat, at spædbørnedødeligheden er for nedadgående - en tendens, som landsstyret vil prioritere skal fortsætte. Forbedringer og øget sikkerhed medfører, at de ”risikogravide” kvinder skal rejse til special-afdelingen på Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk i god tid før fødslen.

Der er store rekrutteringsproblemer på jordemoderområdet. Landsstyret er trods dette ikke sindet at gå på kompromis med det nuværende krav om, at sundhedsuddannelserne i Grønland skal være på niveau med de øvrige nordiske lande. Forslagsstilleren henviser til, at der ikke er beviser fra udlandet på, at sikkerheden øges ved at sende gravide til et andet fødested. Til dette mener landsstyret, at der er beviser på, at den nuværende model for fødselsbetjeningen er effektiv, idet den perinatale mortalitet (antallet af dødfødte og døde inden for de første 7 levedøgn) har været for nedadgående de seneste år.

For landstingets behandling af sagen, se under nedenstående vedr. Punkt 72.

Punkt 72:

Forslag til forespørgselsdebat om Sundhedsvæsenets betjening af kommende mødre er sikker og tryk.

(Landstingsmedlem Anthon Frederiksen, Katusseqatigiit Partiiat)

(Pkt. 72 og pkt. 98 behandles i sammenhæng)

Forslaget fra landstingsmedlemmet tog sit udgangspunkt i samme begrundelse som under punkt 98 ovenfor og **landsstyremedlemmet** bemærkede til forslaget bl.a., at Sundhedsvæsenet netop har valgt at prioritere sikkerhed for mor og barn under et fødselsforløb, frem for de mere socialt betonedede værdier. Med hensyn til uddannelse af jordemødre har Landsstyret iværksat en undersøgelse af muligheden for at få etableret et samarbejde mellem sygeplejeskolen Peqqissaanermik Ilinniartfik og en jordemoder-skole i udlandet således, at grønlandskuddannede sygeplejersker kan bygge en jordemoderuddannelse ovenpå sygeplejerskeuddannelsen. Af andre uddannelser på fødselsområdet er specialiseringsmodulet for sundhedsassistenter inden for fødselsområdet.

Under landstingets debat af de to forespørgsler udtrykte partierne generel sympati for begrundelserne for de fremsatte forslag, samtidig med at der ikke var indvendinger mod landsstyrets besvarelser.

Punkt 70:

Forslag til forespørgselsdebat om behovet for at styrke byggeriet af almennyttige boliger, ungdomsboliger og ældreboliger i de fire vækstbyer på baggrund af ophævelsen af ensprissystemet på el og vand.

(Landstingsmedlem Esmar Bergstrøm)

Forslagsstilleren tog udgangspunkt i en boligventeliste på 2000 boliger, og at ensprissystemets ophævelse yderligere har sat gang i flytningen fra bygder og yderdistrikter til steder, hvor det er billigere at bo.

I landsstyrets besvarelse tilkendegav **Landsstyremedlem for Boliger, Infrastruktur og Råstoffer Kim Kielsen**, at landsstyret ikke umiddelbart støtter synspunktet om fraflytning på grund af ensprisreformen og manglende subsidiering til fragt, el og vand. Men landsstyret medgav, at det er landstinget som må træffe beslutning om, hvordan bevillingerne til boligbyggeri skal prioriteres. Det er landsstyrets politik, at så mange som muligt skal boligforsyne sig selv så de, der ikke har økonomi til andelsbolig eller ejerbolig, kan få adgang til de offentlige udlejningsboliger.

Landstingets efterfølgende debat afspejlede, at der fortsat er ganske forskellige opfattelser af, om hjemmestyret i sin politik og investeringer skal fremme en udvikling, der tilgodeser vækst i de større byer. De fleste partier finder i lighed med landsstyret, at indsatsen for en større privat finansiering af boligbehovet er en rigtig prioritering.

Punkt 115:

Forslag til Landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges, at planlægge en handlingsplan for etablering af havne og pontonbroer i samtlige bygder.

(Landstingsmedlem Doris Jakobsen, Siumut)

(1. behandling)

Forslagsstilleren anfører i begrundelsen for forslaget, at der er store problemer med steder hvor man kan lægge an og der er manglende pontoner i bygderne. Der findes endog bygder hvor der ikke findes anlæg hvor man kan lægge an med joller, og hvor pontoner ikke findes. For at øge sikkerheden foreslås det, at man etablerer en handlingsplan for etablering af kajanlæg og pontoner til bygderne over hele landet.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlem for Boliger, Infrastruktur og Råstoffer Kim Kielsen**, at der findes havneanlæg af meget varierende størrelse og kvalitet i stort set alle bygder. Landsstyret er dog opmærksom på, at forholdene nogle steder kan berettige til forbedring af havneanlæggene, og dette indgår i den løbende havneplanlægning. Der har i de senere år ikke været økonomisk råderum til nyanlæg og renovering af havne. Når der igen kan frigøres midler til havneanlæg, vil landsstyret være

opmærksom på problemerne i bygdehavnene. Landsstyret indstillede, at landstinget ikke tilslutter sig forslaget.

På baggrund af tilslutning til landsstyrets besvarelse fra et stort flertal af landstingets partier overgik forslaget til 2. behandling i den foreliggende form.

Punkt 112:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at tage initiativer til at hjemmehørende medarbejdere indenfor sundhedsvæsenet gives mulighed for uddannelse og opkvalificering uden at skulle rejse ud af deres hjemby, således disse kan erstatte de dyre tilkaldte sundhedsmedarbejdere, ligeledes at der igangsættes undersøgelse omkring deres arbejdsforhold med henblik på forbedringer af disse.

(Landstingsmedlem Ruth Heilmann, Siumut)

(1. behandling)

Forslagsstilleren anfører i begrundelsen for forslaget, at mange af ufaglærte gennem uddannelse og opkvalificering kan få bevis for gennemført kompetencetilegnelse og derigennem efterhånden afløse tilkaldte sundhedsmedarbejdere. Der bør tiltrækkes flest muligt til sundhedsvæsenets uddannelser gennem en struktureret uddannelse, uden at man nødvendigvis skal rejse væk fra sin hjemby for at kunne gennemføre uddannelsen.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlem for Sundhed og Miljø Agathe Fontain**, at Sundhedsvæsenet i stigende grad benytter sig af specialiseret arbejdskraft som læger, sygeplejersker, jordemødre og tandlæger for at leve op til de krav, som befolkningen har til pleje og behandling. Der er til de fleste sundhedsuddannelser knyttet autorisation, som stiller specifikke krav til indhold og kvalitet i uddannelsen, og indebærer tilsyn, og dermed langt større sikkerhed for patienterne. Landsstyret ønsker ikke at gå på kompromis med hensyn til dette.

Sygeplejerskeuddannelsen ved Peqqissaanermik Ilinniarfik rekrutterer studerende fra hele landet. Det er muligt for de studerende at afvikle en stor del af uddannelsen lokalt, idet sundhedsvæsenet har en række godkendte praktikpladser ved de større sygehuse langs kysten. Uddannelser er i fremgang, og der er et øget antal aktive studerende.

Sundhedsvæsenet uddanner også sundhedshjælpere og sundhedsassistenter. Den teoretiske del af uddannelsen foregår centralt ved Peqqissaanermik Ilinniarfik, mens den praktiske del af uddannelsen så vidt muligt foregår i egen hjemby under forudsætning af, at der kan tildeles eleven en godkendt praktikplads med kvalificeret lokal undervisning og vejledning.

Landsstyret har iværksat et sektorprogram for generel højnelse af uddannelsesniveaue i samfundet. Under programmet arbejdes der med at etablere opkvalificeringstilbud til ufaglært arbejdskraft lokalt målrettet sundhedsvæsenet. Dermed sikres kvalificeringstilbud til den arbejdskraft, som ikke har mulighed for i kortere perioder at forlade deres hjemby.

Landsstyret mener ikke, at der er grund til at blive pålagt at tage initiativer til, at hjemmehørende medarbejdere indenfor sundhedsvæsenet gives mulighed for uddannelse

lokalt. Landsstyret finder heller ikke grund til, at der skal igangsættes en undersøgelse omkring deres arbejdsforhold med henblik på forbedringer af disse.

På baggrund af tilslutning til landsstyrets besvarelse fra et stort flertal af landstingets partier overgik forslaget til 2. behandling i den foreliggende form.

Punkt 106:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at igangsætte initiativer for lovgrundlag for at forskelligartede psykisk syge, uanset hvor de bor, skal have mulighed for hurtig at kunne komme i konsultation og behandling for deres lidelser.

(Landstingsmedlem Ruth Heilmann, Siumut)

(1. behandling)

Forslagsstilleren anfører i begrundelsen for forslaget, at mange med psykiske lidelser ingen mulighed har for at komme i konsultation, og det er utilfredsstillende at de skal vente lang tid, før de kan komme til at snakke med nogen om deres lidelse.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlem for Sundhed og Miljø Agathe Fontain**, at psykisk syge og psykisk belastede, som har været udsat for akutte belastninger eller traumatiske oplevelser, enten som offer eller som vidne til en hændelse, alle har mulighed for at kontakte det lokale sygehus eller bygdekonsultation i dagtiden, ligesom sygehuset altid kan kontaktes i vagttiden, da alle distriktssygehuse har døgnåbent.

Sundhedsvæsenet har derudover igennem årene udbygget den psykiatriske service, og oprettet særskilte stillinger som psykiatriske hjemmesygeplejersker i de større byer. Herudover findes der i kommunal regi en række tilbud til mennesker, der psykisk har det svært som følge af belastninger eller traumatiske oplevelser.

Landsstyret er af den opfattelse, at der allerede eksisterer muligheder for, at alle kan henvende sig med henblik på konsultation og behandling, hvis de som offer eller som vidne udsættes for akutte psykiske belastninger eller traumatiske oplevelser af den ene eller den anden art. Desuden findes der forskellige rådgivningstilbud lokalt i kommunerne.

Landsstyret mener, at der allerede findes muligheder for det i forslaget efterlyste, så Landsstyret ser ingen grund til at udarbejde ny lovgivning på området.

På baggrund af tilslutning til landsstyrets besvarelse fra et stort flertal af landstingets partier overgik forslaget til 2. behandling i den foreliggende form.

Punkt 133:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret skal pålægges, at der tages initiativ til, at vore værdier som folk – kulturelle, historiske, samfundsvidenskabelige og litterære – samles struktureret, samt at disse efter prioritering samles og redigeres som undervisningsmateriale. Der tænkes her på Folkeskolen og de gymnasiale uddannelser.

(Landstingsmedlem Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit)

(1. behandling)

Forslagsstilleren anfører i begrundelsen for forslaget, at der bør etableres en gruppe til at fastlægge, hvilke værdifulde og væsentlige emner i forhold til det grønlandske folks identitet, der skal indgå i undervisningen i folkeskolen og på andre uddannelsesinstitutioner.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlem for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke Tommy Marø**, at folkeskolen er bygget op omkring målstyring og ikke pensumstyring, hvorfor der ikke kan lovgives om at undervise ud fra et bestemt undervisningsmateriale. Underviserne har såkaldt metodefrihed og kan således selv vælge materiale. De gymnasiale uddannelser er i en reformproces, som også ventes at følge folkeskolens model på dette område.

Landsstyret udtrykte dog opbakning til forslaget, som kan medvirke til at afdække og rådgive undervisere om, hvilke kulturelle og litterære værker og begivenheder, der har haft størst betydning for det grønlandske folk, og som eleverne i folkeskolen og gymnasiet som minimum bør kende til. Landsstyret foreslog at lade Kulturrådet vurdere, hvordan en opgave som den i forslaget opstillede vil kunne løftes. Landsstyret foreslog derfor, at 2. behandlingen af dagsordenspunktet udskydes til efterårssamlingen, således at Kulturrådet kan få den fornødne tid til sin vurdering.

På baggrund af tilslutning til landsstyrets besvarelse fra et flertal af landstingets partier overgik forslaget til 2. behandling i den foreliggende form under landstingets efterårssamling 2007, idet der skal ske en behandling af forslaget i Kulturrådet inden da.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget

Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne